

Tematikus szerkesztői előszó

Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar 2022. november 24-én az Atipikus Viselkedés és Kogníció Gyógypedagógiai Intézet (ATIVIK) szervezésében online konferenciát rendezett a Magyar Tudomány Ünnepe tiszteletére. A konferencia címe – **Amit a Tudomány és az Innováció tehet a Változásért és az Inklúzióért Konferencia** – az intézet nevének betűszóját oldotta fel egy kicsit másként.

A konferencia a tudomány, az innováció és a gyakorlat kapcsolatát kereste az autizmus spektrum pedagógiája, a pszichopedagógia, valamint az értelmileg akadályozott személyek pedagógiája és a tanulásban akadályozott személyek pedagógiája közös területein. Központi kérdése az volt, hogy hogyan állíthatók a tudományos eredmények és innovációk az atipikus viselkedéssel és kognícióval jellemezhető személyek társadalmi inklúziójának, jóllétének és fejlődésének szolgálatába. A tematikájában a jelen kihívásaira reagáló, de jövőorientált szemléletet tükröző konferencia plenáris előadásai többek között a következő kérdésekre keresték a választ: hogyan látják a szülők és a szakemberek az együttnevelés lehetőségeit és veszélyeit, milyen lehetőségek rejlenek a tudásformáló programokban, hogyan támogathatjuk a kihívást jelentő viselkedést mutató és a különleges kommunikációs igényű személyeket a mindennapokban.

Délután két szekcióban folytattuk a szakmai munkát. Az 1. szekcióban a *Szolgáltatások gyógypedagógián innen és túl* témában mutatták be a kollégák a munkájukat. A 2. szekcióban a *Digitális újítások, új összefüggések a támogatásban* téma köré épültek az előadások.

Ebben a tematikus számban a konferencián elhangzott előadások egy része kibővített formában olvasható újra.

A **Tudományos közlemények** rovatban **Mile Anikó, Papp Gabriella** és **Kállai Gabriella** az együttnevelésről szóló történetek többszintű elemzésével mutatják be a gyógypedagógus szerepeket, valamint az ezekhez kapcsolódó szakmai tudást. Módszerként narratív interjúkat alkalmaztak. Eredményeik közül kiemelhető, hogy a gyógypedagógusok tevékenységrendszere igen szerteágazó és az oktatás-nevelés sok szereplőjével működnek együtt. Mindezek tükrében a gyógypedagógus-képzés tartalmi is fejleszthetőek.

A **Gyakorlat műhelyéből** rovatban három írást olvashatunk. Az első tanulmányban (**Horváth Sára, Kéri Bianka, Princz Andrea, Csákvári Judit**) a KézenFogva Alapítvány egyéni életvezetési és konzultációs szolgáltatását ismerhetjük meg, amelyet a fogyatékossgal élő felnőttek számára hoztak létre azzal a céllal, hogy a pszichológiai és a pszichoeducációs támogatásuk megvalósuljon konzultációs és készségfejlesztő technikákkal. A szolgáltatásra szélesebb körben is szükség lenne, hiszen a szerzők tapasztalatai azt mutatják, hogy hozzájárul az életminőség javulásához. A második közleményben (**Horváth Endre, Herbainé Szekeres Erika, Szekeres Ágota**) egy továbbképzéshez kapcsolódó fejlesztési folyamat lépéseit ismerhetjük meg. A 4 napos továbbképzés során online bikronikus megvalósítást választottak a szerzők. A szinkron szakaszokban a résztvevők egyszerre vannak jelen egy online konferenciafelületen az oktatókkal, mintha egy tanteremben ülnének együtt. Egymással együttműködve, közösen dolgoznak. Az aszinkron szakaszokban már nem azonos időben, akár egymástól távol tevékenykednek a résztvevők online felületeken (például fórumokon, feladatmegoldó oldalakon, közösségi médiában stb.). A tevékenység ebben az esetben lehet egyéni, vagy itt is alapulhat együttműködésen. A képzés fókuszában a tervezett közösségfejlesztés áll, amihez a háttérrel a SMETRY-keretrendszer adja. A harmadik írásban (**Havasi Ágnes, Bertók Csilla, Stefanik Krisztina, Győri Miklós**) a DATA rendszerrel ismerkedhet meg az olvasó. A rendszer és a szolgáltatás elsődleges célja az autista

emberek mindennapi életvezetési készségeinek és autonómiájának támogatása. Fontos kiemelni, hogy a kutatócsoport az AOSZ-szal karöltve evidenciaalapú, komprehenzív, autizmus-specifikus pszichoedukációs módszertanokra építkezve tervezte és fejlesztette a rendszert, a vizuális támogatásra fókuszálva.

A **Könyvismertetés** rovatban három írás olvasható, amelyek témái egy-egy szakirányhoz kapcsolódnak. **Őszi Tamásné** Barry M. Prizant és Tom Fields-Meyer *Egyedien emberi – autizmus más megközelítésben* című kötetéről ír recenziót. Reméljük, hogy sokan kedvet kapnak az elolvasására, hiszen a mű egyik nagy erénye, hogy meglehetősen bonyolult szakmai és etikai kérdéseket világít meg, bárki számára jól érthető kulcsmondatokkal, világos üzenetekkel. A szerzők megközelítése a címmel ellentétben nem más vagy új, hiszen teljesen összhang van a modern nézetekkel. **Földi Fanni** Borbélyová Diana *A pedagógiai diagnosztika új útjai és kihívásai* című kötetét mutatja be. A monográfia több szempontból is hasznos lehet a hazai képzés és gyakorlat számára egyaránt. Fontos kiemelni, hogy egyidejűleg tárgyalja a többségi és a gyógypedagógiai diagnosztikus méréseket. A könyv felhasználása, mint egy mérési folyamat, többféle aspektusból megközelíthető; attól függ, hogy milyen céllal szeretnénk használni, ezáltal hallgatók, gyakorló pedagógusok és a kutatók számára is alkalmazható lehet. **Horváth Sára** Karyn Harvey két munkáját mutatja be, amelyek az intellektuális képességzavarban (IKZ) érintett személyek traumáira adott lehetséges beavatkozásokat tárgyalják. Gyakorlati tanácsokkal és beavatkozási módszerekkel vértézi fel az IKZ-ban érintett személyekkel dolgozó pszichológusokat, gyógypedagógusokat és szociális szakembereket, külön figyelve arra, hogy melyik szakembernek meddig terjed a kompetenciája.

A konferencia védnöki beszédében Mesterházi Zsuzsa professzor emeritus kiemelte, hogy az „előadások mindegyike kettő-, három-, vagy több szerző közreműködését célozza, a gyógypedagógia több szakterületének együttműködésével és az ebből feltételezett eredménytöbblet elvárásával.” Bízunk benne, hogy ez az eredménytöbblet a megjelenő tanulmányokban is érződik majd.

Budapest, 2023. 08. 15.

Szekeres Ágota, Szenczi-Velkey Beáta
a tematikus szám szerkesztői